

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Beneficiorum Ecclesiasticorum Natvra, Ereptione, Qvalitatibvs Ad Ea Obtinenda Requisitis ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

376. Quæ dicantur justæ causæ non residendi, & quæ censeatur justa absentia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74477](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74477)

beat Episcopo, ab eo cognosci, peti ab eodem, & obtineri licentia in scriptis?

1. **R**esp. primò: probabiliter jure antiquo id opus non fuisse, non solum ratione studii, sed etiam in aliis casibus, in quibus absentes habentur à jure pro presentibus. v. g. absentes pro negotiis Ecclesiæ. *Garc. cit. p. 3. c. 2. n. 94. & seq.* nam licet *v. relatum*, ab Alexand. III. exigatur hæc licentia Ordinarii vel Prælati, sive causa studii, sive alia proponatur, ut *Lot. l. 3. cit. q. 27. n. 194.* ei tamen derogatum per posterius *c. fin. de Magist.* ab Honorio III. concedente de novo licentiam. & privilegium percipiendi fructus in absentia studiorum gratia, adeoque habendo tales pro presentibus. *Garc. loc. cit.* quamvis & aliam det hujus textus interpretationem *n. 92.* de quo paulò post.

2. Respondeo secundò: jure novo, nimirum post Trid. probabiliter id requiri. *Lott. n. 194.* & quem is citat *Mandof. de signat. gratia. Garc. p. 3. c. 2. n. 75. & seq.* Majol. *de irreg. c. 5. n. 15.* Navar. Hojed. Rodrig. Sa. pluresque alii apud *Garc.* qui scripserunt post Trident. & omnes cum *Lott.* docent sic generaliter dispositum per Trid. *cit. sess. 23. c. 1.* Zechus insuper *de casibus reserv. casu 3. num. 2.* & *de munere Episcop. c. 5. n. 4.* & Vega apud *Garc. loc. cit.* docent, quod gratiæ, & indulta de non residendo, & percipiendo fructus ratione studii, non valeant sine consensu Ordinarii vi Bullæ Pii IV. quæ est ad finem Concilii, de quo vide *Garc. n. 77.* longè enim aliud est, quod lex vel Papa indulgeat, ut quis abesse possit, & aliud, ut quis abesse possit absque licentia; dum enim lex vel Papa indulget simpliciter, ut quis abesse possit ex tali vel tali causâ, id nihil ultra importat, quàm ut, causâ absentia, vel ex hoc ipso iusta omnino sit, ceterum inde non sequitur, quin ea causâ debeat Episcopo insinuari, & ab eo peti licentia. *Lott. n. 194. & seq.* Cujus ulteriorem hanc reddit rationem *Garc. loc. cit. n. 88.* ideo adhuc requiri in hoc casu licentiam Prælati, etiam ratione studii, ne indociles & inepti se conferant ad studia, contra mentem istorum jurium id permittentium, & ne multitudo nimia id faciat. Sed neque *c. fin. de magist.* hanc licentiam Episcopi per modum executionis licentiæ ibidem concessiæ excludit, ut *Garc. gl. ibid. v. licentia. Lott. n. 197.* vel etiam, ut interpretatur illud *Garc. n. 92.* quia terminus licentiæ refertur ad actum perceptionis fructuum, non autem ad factum absentia; adeoque supponit ibi Pontifex absentem obtinuisse licentiam à suo Ordinario, prævia causâ cognitione. Unde manet, quòd etiam dum Papa simpliciter concedit indultum de percipiendis fructibus in absentia, adhuc opus sit obtinere licentiam super absentia ab Episcopo. *Lott. n. 198.* citans *Cardin. in c. tua n. 6.* & *Imol. ibid. n. 9. de cler. non resid.* Secus est, & nulla requiritur alia licentia Ordinarii, dum Papa concedit particulare indultum, non solum de percipiendis fructibus in absentia, sed etiam super facultate abessendi. *Lott. ibid.* Porro tam ex dispositione juris communis, quàm ex dispositione Trident. *sess. 23. c. 1.* debere hanc licentiam peti ab Episcopo, etiam si vi statuti cujusdam specialis Ecclesiæ petenda esset à Capitulo, censet *Lott. n. 208. & seq.* & sic responsum in una *Calignaritana fructuum 26. Maji 1614. quæ est 608. recent. p. 2.* sede autem vacante à Capitulo. Tam verò necessariam esse dictam licentiæ petitionem, tenet idem *Lott. n. 211.* ut etiam si absurus propter li-

tem cum eo, à quo ipso obtineri debet hæc licentia, puta Episcopo vel Capitulo sede vacante, pro evidente habeat, se eam non obtenturum (adeoque iniquum videatur, eum ad illam perendam adigi) adhuc non excusetur ab ea petenda, cum lex non exigat licentiam ob alium finem, quàm ut evitetur contemptus, adeoque dicta excusatio non sit juridica, cum petitione licentiæ excludatur dictus contemptus. Quin etiam addit *n. 213.* si in dicto casu non obtineatur licentia, etsi in ordine ad evitandam pœnam privationis sufficiat petuisse; id ipsum tamen non sufficiat ad effectum consequendi fructus, nisi fuerit profectus recursus ad superiorem, qui inferiorem compellat juxta *Cardin. in c. tua. de cler. non resid. n. 6.*

Questio 376. In genere, quæ censeantur iusta causa non residendi, & quæ dicatur iusta absentia?

1. **R**espondeo ad primum: brevis absentia, puta quoad bimestre, causâ, ut censeantur iustæ, non requiruntur adeo graves, sed sufficiunt leviores, puta recreationis alicujus seu relaxationis animi, visitationis cognatorum, vel amicorum; diuturnioris verò absentia, puta ultra bimestre causâ exiguntur graves, & quæ tales sunt arbitrio Episcopi. *Filiuc. loc. cit. Cavall. apud Garc. loc. cit. Paxjord. l. 10. tit. 40. n. 62.* Cumque juxta sententiam unam, & pro bimestri requiratur licentia Episcopi in scripto, debet aliqua causâ proponi; factis tamen erit, quamvis non multum urgens. *Paxjord. ibid.* Pro trimestri vero Episcoporum absentia, ad quam quoque non requiritur causâ strictè rationalis, sufficit æquitas quædam, quam Concilium ipsorum Episcoporum conscientia reliquit, non requiritur licentia, ut vel hoc ipso patet, quòd æquitas causâ remittitur ipsius recedentis arbitratui. *Paxjord. n. 27.* Porro reducuntur causæ graves à Trid. *sess. 23. c. 1.* ad quatuor capita, nimirum christianæ charitatis (quo spectat causâ juvandi proximum auxilio egentem v. g. ut odia & lites componantur) evidentis, urgentis necessitatis, præsertim communis (v. g. dum quis abest ob aëris intemperiem juxta *c. presentiam. 7. q. 1. & c. ad ausentiam. de cler. non resid.* ob persecutionem tyranni, ob capitales inimicitias. *Vasq. de benef. c. 4. num. 135. Laym. l. 4. tit. 2. c. 6. n. 4.* vel ob piam peregrinationem. *Laym. ibid.*) obedientia majoribus debita (ut dum versatur beneficiatus in servitio Papæ vel Episcopi) evidentis Ecclesiæ, cui quis præfectus est, necessitatis, vel utilitatis, ut dum abest ob profecutionem litis super juribus beneficii, vel aliud negotium Ecclesiæ v. g. vocatus ad synodum Ecclesiasticam, aut imperatoriam, aut studiorum vel doctiorum gratia. Verùm de his vide *Laym. Azor. Filiuc. II. cit.*

2. Respondeo ad secundum, ad justitiam absentia exigi concursum nimirum causâ rationabilis & licentiæ. *Garc. loc. cit. nu. 90. Lott. cit. q. 27. n. 122.* citans *Abb. Anchar. & plures Rota decisiones;* siquidem sine iusta causâ licentia Superioris manet iniusta, & inutilis, cum vox licentia non importet nudam voluntatem, sed concessionem ex causâ, & tanquam derivata ex verbo, licet sonet in arbitrium boni viri, & propterea nil valeat sine iusta causâ. *Lott. n. 123.* ex *Selva p. 4. q. 7. num. 53.* & sine ea dispensatus non est tutus. *Rebuff. in praxi tit. de cler. non resid.* Adeoque nisi quis ultra licentiam

tiam probet causam frustra agit ad fructus. Lott. n. 125. E contra iusta causa sine licentia non sufficit; quia daretur contemptus superioris, & sic illud bonum resultans ex iustitia causa remanet quasi absorptum à malo, resultante ex huiusmodi temeritate, & contemptu; atque ita ratio huius necessitatis licentiæ est radicata super bono obedientia. Lott. num. 126. iuxta Gl. in c. inter quatuor. de cler. non resid. v. sine iusta causa.

Questio 377. Efformata semel iusta absentia ex concursu causa, & licentiæ, quamdiu duret eius effectus?

Respondeo: tamdiu, quamdiu durat causa, etiam Prælato, qui concessit licentiam, mortuo. Lott. n. 216. iuxta Archid. in c. licet. canon. de elect. in 6to. Nec est in potestate Prælati eam revocare, nisi nova causa superveniat, vel delegatur falsitas causæ prætextu; vel finita fuerit causa v. g. cursus studiorum jam terminatus, ex assecutione gradûs doctoralis vel magistri. Lott. n. 217. & 218. citans Gemin. in c. cum ex eo. de elect. in 6. n. 9. Verùm circa hoc exemplum doctoratûs vide dicenda inferiùs.

Questio 378. Quenam excusent ab hac licentia petenda?

Respondeo primò: posse induci consuetudine, ut sine licentia Prælati ex causa rationabili, & vel maximè expressa in iure, posset quis abesse. Garc. nu. 91. citans Selvam & de Grassiis. Lott. n. 200. Et in specie id quoque tenere de curatis, quamvis enim residentia omnium curatorum, ut dictum, sit juris divini, ita ut curatus suas oves sine iusta causâ relinquere non possit, & consequenter id per consuetudinem immutari nequeat, quæ contra jus divinum nihil operatur: Verùm id in thesi seu generaliter intelligendum est; in specie autem seu hypothesi v. g. quòd hic & nunc, hic vel ille Pastor, Prælatus &c. iustam causam habens sine licentia Superioris ad breve tempus à sua Ecclesia, Monasterio &c. abesse non possit, nequaquam est juris divini, sed humani Pontificii, aliàs nec Episcopus, nec Pontifex illam licentiam concedere posset. Engels ad tit. de cler. non resid. n. 6.

2. Secundò: dum expressè aliter cautum est privilegio speciali. Garc. n. 93. cujus verba diligenter ponderanda. Lott. n. 200. idem docet nu. 98. indultario Apostolico de se absentando in individuo non esse opus licentia Episcopi.

3. Tertio: dum ingruit necessitas, quæ non patitur moram petendi veniam, in quo casu tamen servandum, quod dictum supra. Addit Lott. n. 215. si Episcopus sit absens à diocesi, & urgeat necessitas recedendi, non teneri aliquem pro licentia mittere ad Episcopum extra provinciam, neque eam petere à Capitulo, cum c. relatum. hunc honorem deferat Prælato, non Capitulo.

4. Quarto: censet idem Lott. num. 219. cessare hanc necessitatem petendi licentiam, si fiat provisio præsentis in Curia, & hic provisus in ea perseveret gratiâ studii, idque ex indulto Bonifacii VIII. quòd tamen num perferat ad curatos, non exprimit Lotterius.

5. Quintò: necessitati petendi & obtinendi licentiam ab Ordinario obnoxii non sunt docentes,

P. Leuwen. Fori Benef. Tom. I.

etiam gratis, si tamen sint ab ipsa Univeritate studii Generalis ad hoc constituti. Lott. nu. 201. ex Garc. p. 3. c. 2. num. 87. & 559. testante sic ad sui ipsius instantiam declaratum à S. Congreg. Verùm hoc intelligendum non est de curatis, ut constabit ex paulò post dicendis.

Questio 379. In particulari, quid ergo liceat, constitutumque sit quoad non residendum ratione doctioris, quæ causa refertur ad bonum religionis christiana seu Ecclesia?

Respondeo primò: ad doctiorum Theologiae publicam jus ipsum ad quantumcunque longum tempus permittit non residere, & in absentia percipere fructus. c. in fine. de magist. Azor cit. l. 7. q. 3. Garc. n. 54. Less. cit. c. 34. n. 163. Idem est de doctiorum juris can. Garc. n. 64. Navar. in man. c. 25. n. 121. Lott. n. 201. Azor. Less. ll. cit. Idem esse etiam de doctiorum cujuscunque facultatis honesta in Univeritatibus Salmant. Complut. & Vallisoler. ex speciali privilegio iis concessio ab Eugenio IV. testatur Garc. n. 66. Intelligendum autem hoc ipsum est, non solum de iis, qui conducti seu salariati, aut ratione stipendii, seu cathedræ, quam habent, sed etiam qui sponte ac voluntariè legunt Theologiam, & jus canon. modò legant cum licentia Univeritatis seu collegii DD. Trident. enim sess. 5. c. 1. solum requirit, ut in scholis publicè doceant Lott. n. 201. Garc. num. 60. ne tamen quilibet hoc titulo velit se à residentia subtrahere, requiritur dicta licentia Univeritatis, quæ eam concedere non debet, nisi iis, qui apti & utiles videntur ad docendum. Garc. n. 61. testans sic declaratum à S. Congreg. ad instantiam Univeritatis Complut. requiri tamen videtur, ut doceant in loco studiis Generalibus publicè deputato (quale studium Generale dicitur illud, quod est erectum & institutum per Papam, Regem, seu Principem, seu quod habet studium ex privilegio, aut consuetudine immemoriali. Garc. n. 56. citans Horatium Lucium de his qui gaudent privileg. scholar. ad finem istius tr. n. 23. Pacian. de probat. l. 2. c. 41. nu. 48. &c.) non secus ac in studentibus id requiritur, de quo tamen paulò post. & sic censuit sacra Congregat ad cit. sess. 5. c. 1. de docentibus jus canon. in publica Univeritate, gaudere illos privilegiis de percipiendis fructibus suarum præbendarum, in absentia, quamvis subdat idem dicendum de docentibus S. Scripturam in Cathedralibus & Collegiatis. Ac demum non requiri licentiam Ordinarii pro talibus docentibus, dictum est *quasi præcedente*. E contra requiritur ea quoad docentes Grammaticam, literas humaniores, & philosophiam ex c. relatum. & c. tua. de cler. non resid. nisi consuetudo in quibusdam locis aliud præscripserit, & quidem etiam ante Trid. Filiuc. tr. 41. c. 8. n. 23. Quin & hodie requiritur indultum Papæ cum licentia Ordinarii vi constit. Pii IV. Filiuc. *ibid.*

2. Respondeo secundò: si dicta privilegia à jure concessa docentibus habuere locum etiam in curatis, ut satis indicant Azor. Less. Filiuc. Garc. qui etiam n. 73. testatur pluribus exemplis, sic sapè servatum; perseverentque etiam modò respectu Canonicorum, aliorumque similium; quoad habentes tamen beneficia parochialia, aliàque curata modò stante decreto Trid. sess. 23. c. 1. non subsistunt, ut habent plures declarationes sacre Cong. ad c. 1. sess. 5. opus proinde erit indulto Papæ, &

M 2

licen-